

CEAUȘESCU A VEA ACCES LA MARI ZIARE OCCIDENTALE

Fostul ofițer de informații Liviu Turcu, care a cerut azil politic în Statele Unite în ianuarie 1989, a prezentat „lumii libere” metodele prin care regimul de la București cozmiza imaginea lui Nicolae Ceaușescu. Printre acestea, un loc de cinste îl reprezentau manipulările prin cumpărarea unor articole în ziarele vestice de mare tiraj. În urmă cu ceva vreme mecanismul slăvirii lui Ceaușescu în presa internațională a fost descris de Liviu Turcu și pentru ziarul nostru.

Pentru facilitarea asimilării „noului stil” apologetic deschis, secția de propagandă și de presă a CC al PCR a trecut la pregătirea de portofolii tematice cuprinzând articole și comentarii în toate limbile de circulație internațională potrivit direcțiilor politice primite. Aceste materiale au fost scrise de aceiași ziariști care practicau zilnic stilul apologetic pentru mass-media românească. Lista acestora a inclus majoritatea covârșitoare a ziariștilor care și-au desfășurat activitatea de dezinformare în principalele mass-media românești, în funcție de profilul pe care au fost specializați. Pentru materialele scrise, ei au fost remunerați, iar mulți dintre aceștia au fost incluși și în alte operațiuni informativ-operative. Nesemnarea articolelor și comentariilor le-a creat acestora falsa impresie a evitării responsabilității morale, unii dintre aceștia au excelat chiar în stilul apologetic sub acoperirea anonimului.

În viteză

Inapetența sau chiar imposibilitatea unora dintre agenții de influență de a prelucra materialele primite cu menținerea stilului cerut a condus în unele situații la degradarea calității inșiși a operațiilor de dezinformare implementate. Nu puține au fost situațiile în care, sub presiunea termenelor extrem de scurte (uneori 48 de ore), materialele scrise la București au fost publicate simultan în țări diferite și sub semnături diferite, dar cu un conținut și sub o formă vizibil unitară. Evident că nici unul dintre agenții de influență respectivi nu și-a imaginat că serviciile de specialitate românești îl vor expune atât de brutal și într-un mod atât de neprofesional. Dacă aceste situații au trecut neobservate, aceasta s-a datorat și faptului că majoritatea lor au avut loc în țări în curs de dezvoltare. Pe de altă parte, serviciile de dezinformare românești au ținut permanent seama de regimul juridic specific fiecăreia dintre țările vizate și care reglementează relațiile mass-media autohtone cu interese străine. Un exemplu în acest sens poate fi edificator. În majoritatea țărilor occidentale este permisă publicarea sau difuzarea unei largi game de materi-

În anii '70, corespondenții ziarelor vest-europene și americane de mare tiraj îl asaltau pe Nicolae Ceaușescu cu interviuri „în exclusivitate” FOTO: Arhivele Naționale

ale politice sau politico-economice sub titlul de paid advertisement, adică reclamă. În alte țări, foarte puține, între acestea și Elveția există o convenție a editorilor ca acest gen de materiale să nu fie publicat nici măcar în această formă. În SUA, sub paravanul legislației care reglementează activitățile de lobby, au fost publicate și continuă practica publicării sau difuzării de materiale care fac obiectul operațiilor clasice de dezinformare din țările comuniste, foste comuniste sau cu regimuri dictatoriale. Ancheta realizată de jurnalistul american Weston Kosova, publicată în săptămânalul City Paper la Washington, este din acest punct de vedere extrem de instructivă, inclusiv prin referințele la unele operațiuni de dezinformare românești. Astfel, în ultimii ani, serviciile românești au reușit publicarea în Statele Unite a unui număr, este adevărat, restrâns de articole prin intermediul firmei de lobby „Van Kloberg and Associates”, în ziarul „The Wall Street Journal”, în ziarul „The Monde”, Le Figaro, Frankfurter Allgemeine Zeitung, Neue Zürcher Zeitung, Corriere de la Sera, ca publicații care trebuia să reflecte „performanțele” sale politice fie în politica internă, fie pe plan internațional. Atenția acordată acestor publicații de o largă circulație internațională s-a fundamentat înainte de toate pe înțelegerea de către Nicolae Ceaușescu a potențialului manipulativ de excepție al acestor publicații și ignorarea cu bună știință a faptului că prestigiul acestora a fost clădit tocmai pe respingerea în politica editorială a comerțului fără scrupule cu informații distorsionate. Perioada analizată lasă puține motive de satisfacție serviciilor de dezinformare românești față de aceste pres-

dele” așteptărilor lui Nicolae Ceaușescu și având termeni de comparație mult mai spectaculari în țările în curs de dezvoltare, aceste operațiuni au fost apreciate ca realizări minore.

The Times, în plasă

Corespunzător ambițiilor sale politice, Nicolae Ceaușescu a dorit ca aparatul său de dezinformare să creeze canale permanente de acces la cele mai prestigioase mass-media occidentale. Drept consecință, direcțiile sale politice pe linia operațiilor de dezinformare au inclus în mod automat ziare ca New-York Times, The Wall Street Journal, The Times, Le Monde, Le Figaro, Frankfurter Allgemeine Zeitung, Neue Zürcher Zeitung, Corriere de la Sera, ca publicații care trebuia să reflecte „performanțele” sale politice fie în politica internă, fie pe plan internațional. Atenția acordată acestor publicații de o largă circulație internațională s-a fundamentat înainte de toate pe înțelegerea de către Nicolae Ceaușescu a potențialului manipulativ de excepție al acestor publicații și ignorarea cu bună știință a faptului că prestigiul acestora a fost clădit tocmai pe respingerea în politica editorială a comerțului fără scrupule cu informații distorsionate. Perioada analizată lasă puține motive de satisfacție serviciilor de dezinformare românești față de aceste pres-

dele” așteptărilor lui Nicolae Ceaușescu și având termeni de comparație mult mai spectaculari în țările în curs de dezvoltare, aceste operațiuni au fost apreciate ca realizări minore.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Ceaușescu va fi reales în unanimitate! – a fost comunicatul oficial. Cuvântări, sinteze de ședințe, „dezbateri” asupra documentelor Congresului al XIV-lea, telegrame adresate lui Ceaușescu au aglomerat presa. În spațiul public, suprasaturat de politic, creștea tensiunea.

Toți ca unul

O amplă sinteză a ședinței CPEX din ziua precedentă a publicat presa centrală și cea județeană. Con-

ducerea partidului discutate următoarele documente: Raportul privind balanțele principalelor produse agroalimentare din recolta anului 1989; Programul privind autoconducerea și autoprovizionarea cu produse alimentare și bunuri de consum pe anul 1990; Raportul privind modul în care s-au desfășurat adunările generale ale organizațiilor de bază pentru dări de seamă și alegeri.

(Continuare în pag. a II-a)

„POVESTEA VORBEI”: ÎNTRE APATIE ȘI EXASPERARE (9)

Firescul ca excepție

Nici pentru veritabilii artiști nu mai e loc. Ei nu sunt doar eliminați cu încetul de invazia și prin inflații planificate ale falșilor artiști; ei sunt de fapt eliminați printr-o îngredire sistematică și tot mai accelerată a posibilităților de exprimare.

Nu se restrânge doar de la o zi la alta spațiul asupra căruia se pot exercita – astăzi nu mai e voie să te referi la prezent, mâine la trecut apropiat, poimaine la perioada interbelică, pe urmă și istoria e interzisă –, dar se restrânge și spațiul tipografic, planurile editoriale se prescurtează de la an la an

și chiar de la semestru la semestru, nu mai e hârtie, nu mai sunt fonduri, din tipografia lipsește cerneala, lipsește cartonul pentru coperte, lipsește până și cleiul la legătorie.

Și încep să lipsească și scriitorii. În București, întâlnirile organizate de librării dintre scriitorii și cititorii au fost de mai mulți ani interzise. În provincie încă mai este voie. Dar nu oricum. Dacă o instituție culturală mai inimoasă vrea să organizeze un colocviu, de pildă, la care să participe mai mulți scriitori, nu are dreptul să invite pe cine doarește. Undeva, sus, la București există liste secrete cu nume de scri-

itori indezirabili și, dacă s-a făcut cumva greșeala de a se trimite invitații înainte de consultarea forurilor, ei bine, invitațiile vor fi anulate și colocviul suspendat. De acum înainte, organizatorii trebuie mai întâi să trimită listele cu eventualei participanți la aprobat și abia după ce li se comunică de la București cine merită și cine nu merită să vină se vor trimite invitațiile. Cenzura persoanelor, așadar. Se practică de prin 1986, dar nimeni, după o scurtă febră, nu-i mai dă atenție.

(Continuare în pag. a IV-a)

JURNALE PERSONALE

21 OCTOMBRIE

Nu mai reușesc să mă văd în oglinda cuvintelor așa cum sunt sau, poate mai bine zis, nu (mai) am putere să fac din ele purtătoarele propriului meu chip. E o chestiune de magie, care acum îmi scapă, de o forță lăuntrică al cărei secret mă depășește; apare și dispăre, conform unui „capriciu” de neînțeles. Important e să nu mă părească definitiv.

Victor Felea, Jurnalul unui poet lenes, Ianuarie 1955 - martie 1993, Editie îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 736

Liana a făcut o conjunctivă la ochiul lovit, ceea ce a amănat tratamentul obișnuit și a supus-o la noi suferințe, dar, din fericire, evoluția vindecării ochiului merge spre bine. A început să citească și să se uite la televizor. Să dea Dumnezeu să meargă tot așa și să nu apară noi complicații.

Am avut prima vizionare de material cu Stegăroiu. I-a plăcut foarte mult, ceea ce e bine, în sensul că se amână scandalul și pot să-mi termin filmările liniștit.

Alexandru Tatos, Pagini de jurnal.

Editie alcătuită de Liana Molnar-Tatos, București, Editura Albatros, 1994, p. 542

Mari demonstrații în RDG împotriva regimului lui Honnecker. Toată populația se pregătește să părăsească țara. Așa ar trebui să facă și românii. Dictatorii să rămână singuri cu lăchii lor. Este 21 octombrie și am o hemoragie puternică. Din cauza neliniștii? Totuși am lucrat mereu la cartea mea de nuvele care se va numi „Omul pasăre”. Deși am pierdut mult sânge, m-am simțit ușurată spre seară, față de ceea ce am văzut în țară. Am demnat, față de Pentheseleea, cea descrisă de Kleist ca nimeni altul în piesa cu același nume, chip iubit de Ahile, care, deși îndrăgostit de amazoană, a trebuit s-o omoare.

Gabriela Melinescu, Jurnal suedez II (1984-1989), Iași, Polirom, 2002, p. 280

(Continuare în pag. a II-a)

N-AU ȘTIUT CĂ VOR FI EROI

Răzvan Rotta, fotograful care a stat față în față cu Moartea

„Sincer să fiu, nu aș putea spune că îmi mergea deosebit de rău. Cum să spun, trăiam bine, dar urât. Și, mai ales, umilitor.” Cel care rostește aceste vorbe, pe cât de amare, pe atât de pline de tălc, este Răzvan Rotta, fost asistent universitar la Institutul Politehnic din Cluj. Un om care, datorită pregătirii și statutului său social, are și acum posibilitatea de a privi și de a vorbi, în mod obiectiv, despre anumite aspecte ale vieții de acum două decenii. Aspecte care, chiar și acum, ne învrăjesc și ne împart în tabere deosebit de vehemente, care își aruncă argumente pro și contra. Dar omul nostru nu este doar atât. El este și unul dintre rarii „matori-croniciari”, care, printr-un noroc cu totul deosebit, a avut ocazia să participe, dar și să înregistreze pentru viitor una

dintre cele mai dramatice pagini ale istoriei noastre recente. Și asta pentru că, la 21 decembrie 1989, modestul asistent universitar a stat față în față cu Moartea, care năvălise asupra Clujului. Atunci, în doar câteva minute, Rotta s-a preschimbă dintr-un om obișnuit într-un adevărat reporter de front. Un reporter care a înregistrat în fidelitate pelucile succesive ale unor evenimente încheiate tragic, cu trupuri înțepite în mijlocul străzii. În total sunt 21 de fotografii. În primele cadre apar niște oameni vii, care ieșiseră în stradă doar pentru a-și striga disperarea. În ultimele sunt aceiași oameni, dar întinși pe caldarâm, fără suflare, ori grav răniți. Toți cei de acolo sunt acum eroii Clujului.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Școală de reparații și construcții navale

„11 Octombrie 1989, Danemarca – România, calificări... Realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Congresul al XV-lea, amintiri triste ale unui șef de secție!”, își aduce aminte Eugen Tiron. „A fost o zi însoțită, care urma să se încheie cu vizionarea unui meci după telegazeta de seară. România – Danemarca, calificări pentru Mondialul din Italia. Am plecat către casă aproape ultimul din secție. La ieșirea din hală, l-am întâlnit pe unul dintre cei doi ofițeri de serviciu care asigurau paza pe durata nopții și supravegherea secției. Mi-a urât vizionare plăcută. Eu l-am rugat să fie atent, ca și până atunci, să nu se întâmple ceva în secție!”

După ce am ajuns acasă, a sunat telefonul. Era un coleg care avea televizor color și m-a invitat să vedem meciul împreună. L-am

refuzat politicos și am urmărit meciul la televizorul meu alb-negru. Danemarca a învins România, iar eu m-am culcat cu gândul la ziua următoare. Pentru mine, calificarea «se juca» zilnic, pentru că eram șeful unei secții de producție a întreprinderii de Construcții Navale Constanța, a cărei activitate se întindea pe toate navele din danele șantierului, dar și pe multe alte nave trase la danele acvatorului Portului Constanța, iar respectarea termenelor de execuție și realizarea lucrărilor complexe țineau și de modul cum organizam eu activitatea.

A doua zi însă urma să o încep, fără voia mea, mai devreme ca de obicei. La ora 3:30 dimineața m-au trezit bătăi puternice în ușă.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

21 octombrie (sâmbătă)

Soarele a răsărit la 7:38, a apus la 18:22
Luna a apus la 14:53
Sărbătoare creștină: Cuv. Mărt. Visarion, Sofronie și Sf. Mc. Oprea; Sf. Pr. Mărt. Ioan din Gales și Moise Măcinic din Sibiel; Cuv. Ilarion cel Mare

S-a întâmplat la

21 octombrie 1989

• Echipajul stației cosmice automate sovietice „Mir” continuă realizarea cercetărilor și experimentelor prevăzute de program. Vineri s-au efectuat experiențe geofizice și astrofizice. De asemenea, a continuat transbordarea combustibilului din nava automată de transport „Progress M” în rezervoarele complexului Mir. Aleksandr Vikorenko și Aleksandr Serebrov se simțeau bine;

• La 20 octombrie, în apropiere de aerodromul din Lenínkan, un avion de transport IL-76 s-a prăbușit. La bord se aflau șapte membri ai echipajului, trei staționari și șapte pasageri. Toate persoanele aflate în avion și-au pierdut viața.

Romona VINTILĂ

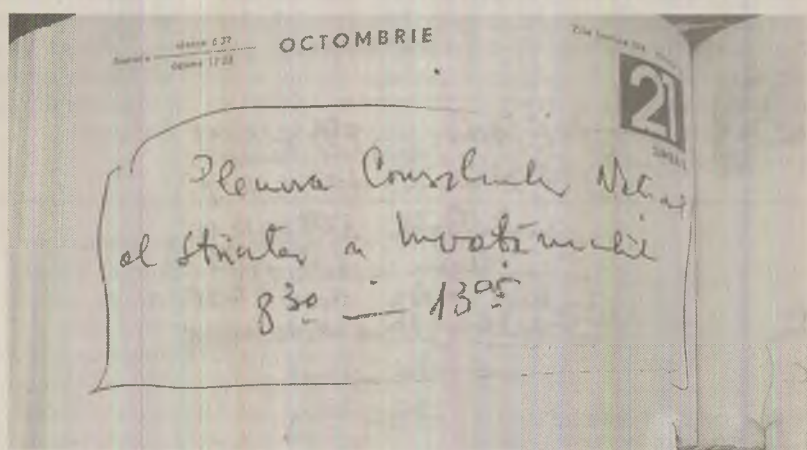
Agenda Elenei Ceaușescu

Sâmbătă, 21 octombrie 1989, a fost desemnat un singur program în agenda șefului de cabinet – Plenara Consiliului Național al Științei și Învățământului între orele 8:30 și 13:05.

Înveșmântată așa cum își imagina că trebuie să fie o „savantă militantă”, Tovarășa a fost elementul central al ceremoniei. Cu toate titlurile sale – academician doctor inginer, membru CPEX, prim-viceprim-ministru al Guvernului, președintele Consiliului Național al Științei și Învățământului... Al doilea om în stat, dar toți știau că e mai mult de-atât: în cuplul Ceaușescu, bărbatul era capul, iar Elena gătul.

La ordinea de zi, nu bilanțul Consiliului pe 1986-1989 a fost partea principală, ci aprobarea unanimă a propunerii realegerii lui Ceaușescu în funcția de secretar general. Tovarășa și-a citit cuvântarea, a aplaudat elogiile vorbitorilor și când s-a dat citire telegramelor adresate soțului ei.

Și s-a plictisit, fără îndoială, prefăcându-se atentă la vorbitori. După „desfășurător”, mândri că fuseseră desemnați „să dea glas”, au urcat pe rând la tribună Aurel Sandu (directorul general al Institutului Central pentru Industria Electronică), Ion Anton (directorul Institutului Politehnic Timișoara), Nicolae Bărbulescu (directorul general al Institutului Central de Chimie), Rodica Vălcu

(rectorul Institutului Politehnic București), Mircea Drăgulin (directorul Institutului de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Sectoare Calde și Metalurgie), Ion Dodu Bălan (rectorul Universității București), Ioan Folea (șeful Centralei Departament a Geologiei), Camelia Beldie (rectorul Institutului Politehnic Iași), Ion Badea (președintele Consiliului Național al Apelor), Alexandru Puiu (rectorul Academiei de Studii Economice), Marin Ivașcu (directorul general al Institutului Central de Fizică), Gheorghe Marcu (directorul Institutului de Chimie Cluj-Napoca), Florea Tănăsescu (directorul Institutului de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Elec-

trotehnică), Corneliu Rizescu (directorul Institutului Central de Cercetări Metalurgice), Maria Nichita (rectorul Institutului Agronomic Timișoara), Emanoil Dogăroiu (inspector școlar general al județului Brăila), Iulia Petrescu (directorul Institutului de Cercetări Textile), Cristian Hera (directorul Institutului de Cercetări pentru Cereale și Plante Tehnice Fundulea), Doina Ivan (director general al Institutului de Biologie) și Vlad Bălbăie (directorul Institutului „Cantacuzino”).

Felicități atunci de subalterni, peste câteva săptămâni, toți aceștia vor fi alungați din funcții (și) cu această dovadă a „ceaușismului” lor.

Lavinia BÊTEA

TATI, CE E AIA, DICTATURA ?

CONDUCEREA DE STAT A SOCIETĂȚII, ÎNFĂPTUITĂ DE CLASA DOMINANTĂ ÎN SCOPUL APĂRĂRII ȘI DEZVOLTĂRII RÂNDUIELILOR. AVANTAJOASE EI ȘI AL REPRI-MĂRII CLASELOR OSTILE.

ȘI, UNDE EXISTĂ ?
(ÎN AMERICA LATINĂ...)

DA' DE CE NUMAI ÎN ȚĂRILE DE ORIGINE LATINĂ ?!!

M. Stancu

N-AU ȘTIUT CĂ VOR FI EROI

Răzvan Rotta, fotografatul care a stat față în față cu Moartea

Răzvan Rotta, fotograf de ocazie al Revoluției din Cluj, a surprins în 21 de cadre drumul de la exuberanță la moarte

(Urmare din pag. 1)

Scăpat cu viață și neatins de vreun glont, Răzvan Rotta este și acum martorul cel mai obiectiv cu puțință al acelei tragedii. Iar fotografiile realizate atunci de el sunt singurele imagini ale momentelor dramatice în care Moartea se dezlănțise nestingherită pe străzile Clujului.

Excursii turistico-bișnițarești

În anul 1989, Răzvan Rotta era asistent universitar la Institutul Politehnic din Cluj. Nu era o poziție socială deosebit de înaltă, dar, oricum, îi asigura un standard de viață superior, deși nu cu mult, față de cel pe care îl aveam cu toții în acea perioadă. Așadar, un om care, datorită pregătirii și statutului său social, are acum capacitatea de a vorbi în mod obiectiv despre acele vremuri.

„Cum era viața? Banală. Ajunsesem să ne bucurăm când aflăm că s-a băgat ceva, pe unde va: carne, unt sau ouă. Totul se făcea pe bonuri, umblam cu ele prin tot orașul. Pentru carne erau niște tichete pe care era tipărit, după caz, un cap de porc sau de vită, ori o pasăre. Mergeam la București, de unde luam benzina pentru ca acolo încă se mai găsea. Ajungeam cu ea la Cluj, unde o împărțeam cu măcelarii sau aprozarii. Făceam un soi de troc: benzina contra produse. Cum să spun, trăiam bine, dar urât. Și mai ales umilitor.”

O viață banală, dar nu lipsită de bucuriile ei. „Distracții? În concedii mergeam la munte sau la mare, cu cortul. Eram și fotograf amator, o pasiune care nu m-a părăsit nici acum. Făceam și fotografii pe la diverse evenimente, iar de aici mai ieșea câte un ban. Soția mea era contabil-șef la Poligrafice. În plus, pe atunci citeam foarte mult. Cărți se mai găseau. Greu, dar se mai găseau. Apoi, mai erau și meciurile de fotbal, dar mergeam împreună cu prietenii. A... da, plus televiziunea unguirilor. Făceam antene care de care mai complicate. Iar asta ne aduceau și micile noastre multumiri: azi a fost mai înnoțat și am prins imagine bună, fără purici. Apoi, mai visam la vreo excursie în străinătate. Dar visul asta se realiza doar rarori. Eu am fost într-o asemenea excursie prin 1983 și am povestit șase ani despre ea. A fost o excursie turistico-bișnițarească, așa cum făceam toți. Am luat de acasă fiecare după inspirație: coniac, chiloți, tetra din bumbac, încălțăminte, eventual obiecte de artizanat despre care auzeam că ar avea căutare în țara de destinație. La întoarcere... aparatura electronică, blănuri. Eeei, cei cu dare de mână aduceau câte un video.”

Bancuri cu Nea' Nicu

În 1989, se gădea oare cineva că ne aflăm în un pas de niște schimbări fundamentale? Nu prea! Fapt confirmat și de Rotta. „Ei, mai injuram, mai spuneam bancuri politice, alea clasice cu Nea' Nicu sau cu Radio Freevan. Într-un fel ne răcoaram. De fapt nu credeam că se va schimba ceva prea curând. Tata îmi spunea că socialismul este un soi de anus contra naturii. Și-mi mai spunea: o să vezi că cuvelele cântănd pe gardurile fabricilor. Nu l-am crezut, dar până la urmă s-a dovedit că el a fost cel care avea dreptate. De fapt așteptam doar să crape Ceaușescu. Bineînțele că ascultam Europa Liberă. Iar asta ne producea o dublă satisfacție. Pe de o parte ne informam, pe de alta ne închipuiam că sfidăm autoritățile. Dădeam radioul tare ca să audă și vecinii. Adică, ia uite ce curajoși suntem noi. Bineînțele că nu am pățit nimic. Probabil că «aia» aveau treburi mai importante decât fleacul ăsta.”

De fapt, de acolo aflăm cu toții căte ceva despre schimbările care afectaseră deja „lagărul socialist”. „Da, între prietenii discutam despre Gorbaciov, despre RDG-știți care au plecat în Austria prin Ungaria. Dar, în mod real, nu am înțeles cu adevărat ce se întâmpla pe alte meleaguri. Eram indoctrinați. Eu unul aveam pregătire universitară și, pe deasupra, eram și foarte pasionat de istorie. Dar nu vedeam posibilă o schimbare majoră. Acum, nu-mi vine să cred că de indoctrinați eram, cum de puteam crede că Ceaușescu este atotputernic.”

Benzina cât o artistă

Cei care am apucat acele timpuri ne amintim că, deși era greu, nu trăiam zi de zi în crâncenăți contra „regimului”. Și că de fapt mai aveam parte de diverse bucurii care ne făceau viața parcă mai dulce. Sau măcar mai suportabilă.

„Erau bucurii mărunte, obținute în urma rezolvării unor probleme care pe atunci le credeam deosebit de importante. Spre exemplu, aflăm că la benzinăria de pe Feleac este o coadă de doar patru kilometri. Plus că de acolo se cobora în pantă, fără consum de carburant... Bună afacere, dădeam fuga! Poate că dacă ai fi avut-o pe cea mai ispititoare artă din pat nu ți s-ar fi părut o realizare la fel de importantă ca faptul că ai luat benzina după doar patru ore de așteptare.”

Care era însă starea sufletească printre intelectuali din Cluj? La fel cu aceea din restul țării. „Eu sunt absolut de Filologie, limba germană, iar la Politehnică îi învățam pe studenți această limbă, folosită de toți inginerii care se respectă. Eram asistent universitar, poziție destul de importantă pentru acele vremuri. Dar aveam un frate plecat în Germania. Iar pe atunci asta însemna foarte mult, îți marca toată viața. Sunt convins că, dacă situația ar fi rămas neschimbată, aș fi ieșit la pensie tot asistent, cea mai înaltă poziție la care puteam să vizez în aceste condiții. La facultate, între colegii nu se prea vorbea, căci fiecare dintre noi își ferea postul. Dar la cozi ori prin oraș aflam tot felul de lucruri, primeam tot felul de informații, unele de-a dreptul șocante. Atunci am auzit pentru prima dată de SIDA și despre faptul că ajunsesse și la noi. Dar, del, era o boală venită din capitalismul decadent care ajunsesse cumva și la noi.”

Pe de altă parte, deși acum multă lume își amintește cu nostalgie despre anumite produse pe care le consumam în vremea „Epocii de Aur”, lucrurile nu erau pe atât de grozave pe cât le idealizăm noi acum. Fapt confirmat și de Răzvan Rotta. „Ei, cât vin prost se bea pe atunci! Cât coniac sau vodcă falsificate. Ce să mai spun de Nechezol, oroarea aia pe care o înghiteam în loc de cafea?”

Micile sfidări

Gesturile cu adevărat sfidătoare la adresa regimului erau extrem de rare. Dar locul unor luări de poziție ferme era luat adeseori de gesturi mărunte de frondă, prin care ne închipuim că „atacăm” rigoarea regimului. Rotta își amintește și el unele dintre acestea. „Vă amintiți că se spunea că tovarășului nu-i place să vadă oameni cu barbă? Oare chiar nu-i plăceau? Avea el timp să observe asemenea amănunte? Habar n-am, dar așa ne spuneau cei de la partid. Motiv pentru care cei mai curajoși își lăsau barbă. Chiar dacă unora le stătea ca dracu. Le făceau «ălor» cu săc. O altă chestie era cea legată de circulația în zilele de la sfârșitul săptămânii. Știți cum era: o săptămână numerele cu soț, una cele fără soț. Eu o rezolvam simplu: mașina mea avea număr cu soț, iar cea a soarelui meu fără soț. Așa că, dacă aveam nevoie circulații amândoi, unul cu mașina celui alt, indiferent ce soi de număr era la rând.”

Fotoreporterul

Iată deci un om obișnuit care n-a visat vreodată să intre în istorie. Și totuși a intrat. Cum a ajuns Răzvan Rotta „reporter de război” pe frontul de la Cluj? „Totul a pornit de la fiica mea, care, auzind că se întâmplă ceva în oraș, a plecat împreună cu două kolege ale ei «să facă revoluție». Soția mea i-a dat voie, dar cu o condiție: «Bine, du-te, dar să nu începi tu prima».”

„Asta era și un fel de sfidare la adresa noastră a bătrânilor care, în condițiile aia dramatice, nu făceam nimic. Ceva mai târziu, când s-a auzit că în oraș au intrat tancurile Armatei, am plecat după fel. Nu aveam de unde să știu ce o să urmeze, dar mi-am zis că o să fie treabă serioasă, așa că mi-am luat aparatul foto cu mine. În centru se striga: «Libertate» și «Timișoara, Timișoara». Când Armata a intrat în piață, am început să fotografiez. Atunci, în dipele alea, n-am prea știut prea clar ce se întâmplă. Eram concentrat să fotografiez, să caut distanța optimă, claritatea, să aleg diaphragma potrivit. Așa am făcut cele 21 de fotografii care s-au dovedit a fi martorii cei mai fideli ai acelor momente. Când am plecat de acolo, după ce mi se terminase filmul, aproape că am avut mai multă grijă de aparat decât de fiica și soția mea, ori de mine însumi.”

În lumile și anii care au urmat, fotografiile lui Răzvan Rotta s-au dovedit a fi unele dintre cele mai dramatice mărturii ale Revoluției din Decembrie 1989. Ca om, el însuși nu a avut altceva de făcut decât să-și continue viața. Viața unui erou devenit iarăși om obișnuit.

Vasile SURCEL

Ceaușescu avea acces la mari ziare occidentale

(Urmare din pag. 1)

În realitate, ceea ce aveau să realizeze foarte curând editorii prestigioșului ziar britanic a fost faptul că acțiunea aparent publicitară a avut un substrat politic mult mai amplu. Mai întâi trebuie menționat că operațiunea a fost conjugată cu acțiuni similare desfășurate în țări ca RFG, Italia, Austria, Belgia, Canada și altele, pentru a nu pomeni de coherența operațiunilor desfășurate în țările în curs de dezvoltare, folosite curent ca masă de manevră.

Prin conținutul său festiv și utilizarea preponderentă a termenilor pozitivi, materialul sparge de fapt blocada politică la care regimul Ceaușescu era supus de mai bine de doi ani în principalele componente ale mass-media occidentale.

Nicolae Ceaușescu, ca și principalii organizatori ai operațiunii, a mizat înainte de toate pe asocierea automată în mintea cititorilor a prestigiului ziarului The Times cu conținutul materialului întocmit la București. Chiar dacă unii dintre cititori vor fi observat în cele din urmă că pagina era un paid advertisement (lucru destul de dificil avându-se în vedere modul de plasare tipografică în pagină), experții dezinformării au mizat corect pe faptul că însăși decizia conducerii ziarului de a publica materialul va fi asimilată de opinia publică ca o acceptare pe fond a conținutului acestuia. În al doilea rând, operațiunea a fost considerată un succes cel puțin parțial pentru faptul că discredita indirect Ungaria, ca a cărei conducere de partid Nicolae Ceaușescu se afla în polemică deschisă. Aflată în plutonul frunțal al deschiderii politice pe calea reformismului în Europa de Răsărit, dictatorul român vedea în Ungaria și orientarea noilor lideri politici un avansot al manevrelor antiromânești inspirate de Moscova în deplin acord cu principalele puteri occidentale. De altfel, operațiunile de dezinformare pe această linie au fost mult mai numeroase și mai diversificate. Nu în ultimă instanță, operațiunea The Times a avut scopul de a oferi aparatului de propagandă și dezinformare internă prilejul de a cultiva iluzia grandorii și popularității de care liderul roman continuă să se bucure pe plan internațional inclusiv în Occident. În acest context, aparatul de dezinformare a transformat apariția unui simplu paid advertisement

într-un spectacol propagandistic de mare anvergură preluat integral de mass-media românești. Ignorându-se cu bună știință condițiile publicării, opinii publice românești i s-a prezentat imaginea deformată conform căreia inițiativa publicării ar fi aparținut integral ziarului britanic, care implicat ar fi elaborat și materialul publicat. Coincidența opiniilor exprimate în materia cu cele diseminat zilnic de presa oficială constituia un argument în plus în favoarea „justetei” și „unanimității” pe plan internațional a polițiilor duse de Nicolae Ceaușescu, un motiv în plus ca societatea românească să-i acorde girul său în continuare în pofida discrepanțelor flagrante resimțite în viața de zi cu zi. Și, cum lupul, vorba proverbului, își schimbă părul, dar nu și năravul, îi invit pe cititori să-și amintească tamtamul cu care guvernăntii de după 1989 via mass-media oficiale și-au prezentat „realizările” făcând trimiterile ample materiale sau suplimentare documentare apărute în prestigioase publicații occidentale din Franța, Marea Britanie și chiar Statele Unite.

Proptea pentru regim

În sfârșit, revenind la anii regimului N. Ceaușescu, această atât de aparent inofensivă operațiune de dezinformare, raportată la standardele serviciilor informative occidentale, a fost în gros utilizată de regimul de la București pentru a „denunța” implicit caracterul tendințios al comentariilor postului de radio Europa Liberă, principala sursă alternativă de informare la acea dată a românilor. Folosind un ambalaj propagandistic pe o temă extrem de sensibilă românilor, cum este problema națională, aparatul de dezinformare a reușit prin finalizarea acestei operațiuni să mai pună o cărămidă de sprijin la un edificiu politic menținut artificial prin arte celei mai crase manipularii. Al exemplu care demonstrează „refinamentul metodologic” al operațiunii de dezinformare românești îl constituie manipularea cu succes în a doua parte a anului 1988 în momente politice apreciate ca fiind importante de Nicolae Ceaușescu a două prestigioase componente ale mass-media vest-germane: postul de televiziune ZDF și conoscutul cotidian Die Welt. Nicolae Ceaușescu a dispus lansarea

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Am plecat la institut, dar nu aveam astâmpăr, așa că am ieșit să mă plimb. Am coborât spre Fundație, apoi mi-am amintit că trebuie să iau niște ilustrații de la Nichita (Danilov) și m-am îndreptat spre Casa Topârceanu. Când am ajuns aproape de Spitalul de urgență, am văzut-o pe Tereza (Petrescu) și m-am îndreptat spre ea s-o salut și s-o întreb ce face. Dan, Era deo în a treia săptămână de greva foamii. Avea impresia că e singură, dar când am ajuns aproape de ea a apărut – nici nu știu de unde – un tip care a început să urle la mine: „Eu o apă pe Doamna, eu o protejiez pe Doamna”. Nu era greu să-ți dai seama ce-i cu el, dar m-am decis pe loc – absolut spontan, să intru în joc. L-am întrebant de cine o apă pe Doamna, dat fiind că eu o cunosc de mai bine de 15 ani, iar pe el nu l-am văzut niciodată în preajma ei. Mi-a răspuns că e de la Ministerul de Interne și m-a împins de pe trotuar spre stradă. I-am spus că poate să mă arunce sub o mașină și mi-a răspuns că „E posibil și asta”. Atunci mi-am exprimat îndoiala că e de la „interne” și i-am cerut să se legitimizeze. A scos o legitimație albăstrăie pentru protejarea economică a comunității germane s-au lovit de refuzul permanent al dictatorului român. Nemulțumirea cancelariei vest-germane avea să crească și mai mult o dată cu solicitarea lui Ceaușescu privind ridicarea substanțială a compensațiilor financiare plătite de RFG pentru fiecare dintre etnicii germani cărora li se aproba viza de emigrare din România și despre care cititorii Jurnalului Național au putut citi în ediția de marți, 6 aprilie. Pentru prima dată după un număr de ani, mass-media vest-germane spargeau taboul impus de Bonn de a aborda deschis un subiect tot atât de sensibil ca și negocierea de către Guvernul israelian a emigrării evreilor etiopieni.

Cazul Lindlau

În acest context, Nicolae Ceaușescu a preluat personal conducerea operațiunilor de dezinformare vizând dezamorsarea situației explozive create de mass-media vest-germane și apreciate de dictator ca fiind inspirată direct de Guvernul de la Bonn. Operațiunile au vizat deopotrivă canalele politico-diplomatice, ca și cele ale mass-media.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Școală de reparații și construcții navale

(Urmare din pag. 1)

Era ofiterul de serviciu de pe șantier. Mi-a spus agitat că hala secției mele e în flăcări și mi-a reproșat că a sunat la telefon de la ora 22:00 incontinuu și n-am răspuns! Dar telefonul nu sunase. În timp ce mergeam spre șantier, mă rodea întrebarea: ce putea să ardă? Hala era o construcție metalică. Și mai ales: care era cauza?

Hala Secției 1-a Reparații și Fabricii de Reparații Nave din cadrul ICN Constanța (care includea și Șantierul Naval 2 Mai Mangalia) trecuse prin mai multe etape de modernizare. Pe lângă tehnologiile tradiționale utilizate, erau acolo aparate de sudură în mediu protector de CO2, aparate de sudură WIG, pentru sudarea aluminiului, aparate de debitare cu plasmă a oțelului inoxidabil. Un număr însemnat de dispozitive și utilaje concepute și realizate în cadrul secției 1, multe dintre ele protejate ca invenții și inovații, care erau folosite în activitatea de producție. (Nu se vorbea atunci de transfer tehnologic, ca astăzi, eram oarecum izolați de «tehnologia vestului».)

Suprafețele de producție ale halei erau organizate conform principiilor ergonomiei muncii. Maștrii aveau cabine suspendate dotate cu interfon, telefon, bibliotecă tehnice și birouri. În cadrul activității de producție aveam ultimul tip de bancuri de lucru, multifuncționale, depozite de scule tipizate, depozite intermediare de materiale. În hala mai era și o linie de construcții containere tip internațional, precum și un atelier de tubulatură dotat exclusiv cu scule și prese concepute în secție. Forța de muncă era organizată și funcționa cu brigăzi complexe de mecanici, electricieni, tubulatori și brigăzi specializate de lăcătuși navali și sudori electrici. Hala, ca aspect interior, era un spațiu vesel și atrăgător. Pereti erau albi, iar pentru structura metalică folosisem culori calde: roșu, galben și portocalii. Nisi salopetele personalului nu erau albastrul acela spălăcit, ci mov, cu un model confortabil și chiar elegant. De asemenea, aveam amenajată o sculărie centrală minuțios inventariată și o expoziție cu invențiile

și inovațiile specifice activității de reparații, realizate de inginerii, maistrii și muncitorii secției, unde tinerii angajați în secție făceau cursuri practice învățând să le utilizeze. Mai erau sala pentru ședințele de analiză, dar și o bibliotecă tehnică volantă. Săptămânal se țineau ședințe de brainstorming, o adevărată școală de invenții, în urma cărora rezultau teme de invenții. Pregătirea muncitorilor de la reparații le permitea acestora să desfășoare activități complexe de construcții navale, lucru demonstrat atunci, dar și după revoluție. Secția 1 era de fapt o adevărată «școală de reparații și construcții nave»!

Toate acestea le-am putut face pentru că am avut acceptul directorului general (care, a doua zi după ce-a fost investit în funcție, mi-a spus: «Tiner, de tine nu mă voi ocupa, știu ce poți, fă tot ce vrei ca să fie bine. Dacă vei avea nevoie de ajutorul meu, apelează-mă»), am avut sprijinul directorului de fabrică și, în mod substanțial, susținerea întregului personal din secție.

Așa se face că Secția 1 ocupa primul loc pe șantier în clasa ment eficientă și la realizării, la fiecare bilanț anual. Dar asta nu i-a împiedicat pe tovarășii de la partid, din frunte cu secretarul pe șantier, să-mi impute costul modernizării secției, mai cu seamă după ce acesta a intrat în biroul meu și a găsit un spațiu elegant, modern și o bibliotecă tehnică. Așa fi fost probabil iertat dacă cea mai groasă carte cu coperti roșii ar fi fost unul din volumele tovarășului. Din nefericire pentru el, a și exclamat uimit: «Uitați-vă! Are și tezele PCR!», iar cartea era, de fapt, un tratat în limba rusă «Organe de mașini și tehnologii de reparații nave». Povestea e lungă. M-au salvat de o imputare și o sancțiune chiar șefii lui: prim-secretarul pe județ și primarul municipiului Constanța, care au dispus întocmirea unui program de vizite în secția noastră ale inginerilor-șefi și directorilor tehnici din întreprinderile din județ. Această hală era în flăcări acum!» (va urma)

(a consemnat Paula-Anastasia TUDOR)

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Cu următorul rezultat: „Exprimându-și nemărginita și profunda recunoștință față de prodigioasa și strălucita activitate teoretică și practică desfășurată de secretarul general al partidului, consacrată propășirii și înfloririi patriei noastre, cei aproape 3.800.000 de membri de partid, participanți la adunările generale de dări de seamă și alegeri, au dat glas, într-o atmosferă plină de însuflețire și entuziasm, voințe unanime a întregului nostru partid și popor, ca la cel de-al XIV-lea Congres, tovarășul Nicolae Ceaușescu (...) să fie reales în suprema funcție de secretar general al partidului...”

Fraza are 123 de cuvinte! Din ea românii înțeleg un singur lucru: că moartea doar îi poate scăpa de Ceaușescu!

Democrația cifrelor

Din comunicatul asupra ședinței CPEx cititorii au aflat noi date despre „perfectionarea mecanismelor democrației de partid”. În fruntea partidului rămâne veșnic Conducătorul, însă la nivelul de jos al organizațiilor de bază erau continue mișcări. Circa 45% dintre componenții noilor birouri ale organizațiilor de bază erau recent promovați. Iar din cei 375.856 de membri ai birourilor organizațiilor de bază nou-alese, 49,6% erau muncitori, 15,3% țărani, 28,7% intelectuali și funcționari, 6,4% casnice și pensionari. Crescuse și ponderea femeilor la 39,1%.

TIB '89

Sub semnătura lui Bogdan Ficeac și Eliade Bălan, România Liberă a pu-

blicat un fotoreportaj pe tema produselor cu performanțe ridicate produse de România la TIB '89. „Expresie elocventă a înaltului potențial tehnico-științific românesc” au fost mașinile-unelte de mare complexitate tehnică produse la București, Arad, Oradea, Bacău și Iași; tehnologii noi în industria rulmenților expuse de întreprinderi din Brașov, Bărlad, Alexandria, Suceava, Slatina, Ploiești; ofertă diversificată de autovehicule

PCR, a informat despre Plenara Consiliului Național al Științei și Învățământului, prezidată de Elena Ceaușescu. Cu finalitatea adoptării unei hotărâri potrivit căreia „persoanele care activează în cercetarea științifică” au decis realegerea lui Nicolae Ceaușescu în funcția de secretar general al PCR.

Elita învățământului superior și cercetării științifice din România oferea astfel un luminos exemplu de gândire creativă.

Noutăți în lagărul socialist

Paginile de externe au prezentat știri din țările socialiste. Noutățile au fost redactate în simetrie cu simpatia lui Ceaușescu. Știrea numărul unu — „succese obținute de RPD Coreană — rezultat al hotărârii neabătute de a înainta pe calea socialismului” (după o cuvântare a lui Kim Ir Sen).

Vizita lui Egor Krenz, noul lider al

Filmul anului

În cinematografe rula și „Cei care plătesc cu viața” de Șerban Marinescu. Din scenariul conceput pe baza a trei lucrări scrise de Camil Petrescu a rezultat „un film în care rapacitatea și cinismul unor pături sociale aflate la conducere încep a fi fisurate, fără drept de apel, de către o nouă conștiință publică aflată în formare, cea socialist-revoluțio-

nară”, consemna cronicarul revistei Flacăra, Horia Pătrașcu.

La Festivalul de la Costinești din vară, filmul obținuse marele premi muncitoresc. Dar și pentru reluarea declarației că RDG este și va rămâne un stat suveran. Polonezii ce s-au abătut de la calea dreaptă o duceau însă mai rău. Nivelul producției lor pe primele două luni ale anului s-a redus în timp ce prețurile cu amănuntul s-au majorat cu 119,6%. Cât despre iugoslavi, se pregăteau și ei pentru cel de-al XIV-lea Congres al Uniunii Comunistilor din Iugoslavia.

Terenul greu al poeziei sociale

Daric Novăceanu, maestrul „Atelierului literar” de la Flacăra către aspirantul la lumina tiparului Valdi Popescu din Piatra Neamț: „Vai, ai ales un teren pe care se înaintea cu greu, poezia cu conținut social cerându-și cultură, filozofie, curaj etic, obiecte adecvate. Parțial reușite «O lacrimă» și «Parvenire». Rămâneți în același teritoriu”.

Lavinia BETA

Ziariștii occidentali erau adesea duși să vadă „la fața locului” realizările socialismului. Printre obiective se număra și Canalul Dunăre-Marea Neagră

CEAUȘESCU AVEA ACCES LA MARI ZIARE OCCIDENTALE

(Urmare din pag. a 1-lea)

Tributar concepției conform căreia guvernul unei țări controlează în mod discreționar activitatea mass-media, conducătorul român a abordat operațiunile de dezinformare a opiniei publice ca parte intrinsecă a celor vizând influențarea sau, mai bine zis, determinarea unei modificări a poziției centrului de decizie politic vest-german.

Pentru realizarea primei operațiuni de dezinformare a fost selecționat unul dintre cei mai cunoscuți reporteri ai televiziunii vest-germane, Dagobert Lindlau. Aceștia reporter pe care românii l-au putut vedea și auzi atunci când postul de televiziune Antena 1 a difuzat recent documentarul Susannei Brandstatter pe tema evenimentelor din decembrie 1989. Specializat în problematica est-europeană, Dagobert Lindlau constituia nu numai o autoritate jurnalistică, ci corespundea și criteriilor stabilite de Serviciul Român de Informații pentru a fi parte a unui joc operativ de mare anvergură coordonat chiar de șeful statului. Cunoscut pentru poziția sa critică față de regimurile comuniste în general, Lindlau avea totuși o afecțiune specială pentru România, unde avea un număr de prieteni și chiar relații amicale personale cu unele oficialități. În condițiile în care timp de luni și luni regimul de la București refuzase să acorde vize de intrare majorității covârșitoare a ziariștilor occidentali, încercându-se în acest fel cel puțin diminuarea, dacă nu eliminarea, materialelor critice despre regimul lui Nicolae Ceaușescu, invitația discretă făcută jurnalului vest-german reprezenta o tentație profesională irezistibilă. În plus, Dagobert Lindlau a făcut cunoscut interlocutorilor săi, agenții care-și desfășurau activitatea în mod acoperit în cadrul Agerpres, că acceptă deplasarea doar dacă se satisface un număr de condiții. Libertate absolută de deplasare în București și zona Transilvaniei locuită de minoritatea germană, alegerea de către ziaristul vest-german a interpretului de limbă română, precum și contacte libere cu locuitorii satelor vizitate. În acest mod, Lindlau a considerat că va putea evita situația de a fi manipulat și încadrat informativ de securitatea română. Implicat, el a promis că nu va insista sau încerca să contacteze persoane socotite indezirabile regimului politic din România. Spre surpriza sa, toate cererile i-au fost satisfăcute, iar Lindlau și echipa sa de filmare și-au desfășurat vizita în condiții de excepție ținând seama de practicile obișnuite de supraveghere și hărțuire a ziariștilor occidentali vizitatori ai României.

Obiectul reportajului său l-a constituit clarificarea controverselor între mass-media vest-germană (și occidentale în general) și poziția oficială română privind aplicarea programului de resistemizare rurală, cu deosebire prin demolarea satelor locuite de minoritatea germană. De remarcat că întreaga operațiune de dezinformare a avut drept principal punct de sprijin alegerea unui asemenea subiect. Speculând inexactitatea informațiilor vehiculate cu o ușurință conștientă de presa vest-germană, dar și rod al interzicerii accesului ziariștilor occidentali în zonele amintite, aparatul de dezinformare s-a bazat înainte de toate în jocul său operativ pe integritatea profesională a lui Dagobert Lindlau. Rezultatul obținut a fost de-a dreptul spectaculos pentru Nicolae Ceaușescu. Din reportajul filmat și din interviurile luate de echipa vest-germană a rezultat clar că nici unul din satele locuite de minoritatea germană nu fusese demolat și nici nu existau argumente serioase care să confirme acest lucru într-un viitor apropiat. Mai mult, întrebând pe parcursul reportajului mai mulți locuitori ai satelor vizitate, îngrijorați de perspectiva strămutării forțate, de unde au informațiile, răspunsul a venit ca o bombă: de la postul de radio Europa Liberă. Din punct de vedere jurnalistic, Dagobert Lindlau a considerat că are șansa unică de a destrăma personal o opinie publicată și comentată pe larg de toate mass-media vest-germane, sub nume dintre cele mai prestigioase. O ocazie excepțională pentru Lindlau de a-și sporii prestigiul și popularitatea ca „aparător al adevărului, dincolo de jurnalele politice de culise”. Și ziaristul vest-german nu a ratat această șansă. Opinia

publică vest-germană a fost în mod vădit socată de revelațiile lui în contradicție cu reportajele anterioare, multe realizate în mod clandestin sau pe baza afirmațiilor unora dintre opozanții regimului politic de la București. Savurându-și succesul profesional de a se afla în plină controversă publică a mass-media vest-germane, Dagobert Lindlau a publicat, de asemenea, un amplu articol în Suddeutsche Zeitung. În acesta, el a apărut acuzațiile colegilor săi germani de a fi ignorat fie măcar și aplicarea de către regim a devastatorului plan de resistemizare atât în București, cât și în alte zone adiacente capitalei României. Justificarea sa a fost că astfel de măsuri sunt „inerente” oricărei țări în curs de modernizare. Adică, exact poziția dorită de București. Mai mult, a afirmat Dagobert Lindlau în articolul său, planul de resistemizare nu ar trebui să îngrijoreze pe nimeni în Occident, întrucât este... irealizabil practic în modul cum a fost conceput de Nicolae Ceaușescu. Organizarea unei mese rotunde la München sub egida ZDF a diminuat prea puțin din efectul operațiunii de dezinformare românești, cu atât mai mult cu cât Lindlau a continuat să-și susțină punctul de vedere prin generalizarea incorectă a unui adevăr local la o situație politică generală. Operațiunea a fost considerată de Nicolae Ceaușescu un succes de proporții, în condițiile în care izolarea și criticile adresate regimului său politic atinseseră anterior reportajul lui Dagobert Lindlau cote dintre cele mai îngrijorătoare.

Folosirea ziarului Die Welt

Așa încât, fără a fi pe stăruie de plată ale Serviciului de Informații Român, Dagobert Lindlau a acționat ca unul dintre cei mai sărguincioși agenți de influență ai acestuia. Ca urmare, lui Lindlau i s-a comunicat că, datorită poziției sale „obiective” față de realitățile din România, el poate reveni oricând în țară pentru realizarea de noi reportaje. Fie doar și această atitudine neobișnuit de favorabilă a unui regim dictatorial, cunoscut pentru idiosincrazia sa față de jurnaliștii occidentali, ar fi trebuit să-i amintească lui Lindlau de dictonul antic conform căruia „mă tem de greci chiar și atunci când fac daruri!” Evident că aparatul de dezinformare intern a exploatat la maximum prin intermediul mass-media românești atât prezența în țară a echipei televiziunii vest-germane, cât și celelalte evenimente declanșate de difuzarea de către ZDF a reportajului acestuia.

cient breșă creată în cadrul mass-media vest-germane. Alegerea redactorului-șef al cunoscutului cotidian Die Welt s-a făcut în baza informațiilor obținute de Serviciul de Informații Român privind relațiile sale personale și accesul direct la cancelarul vest-german, Helmut Kohl, și vicecancelarul și ministrul de Externe, M. Genscher. Ping-pongul propunerilor și contrapropunerilor lansate pe canalele diplomatice ale relațiilor bilaterale era considerat în acel moment de Nicolae Ceaușescu ca fiind nesatisfăcător din punctul de vedere al părții române. La Viena, locul unde se desfășurau lucrările CSCE, presiunile asupra delegației române se intensificau pentru deblocarea obiectivelor României în finalizarea documentului deja acceptat de celelalte delegații participante. Folosindu-se canalele confidentiale, i s-a transmis, în acest context, redactorului-șef Manfred Schell disponibilitatea lui Nicolae Ceaușescu de a acorda un interviu care să includă elemente spectaculoase în relevarea viitoarei politici interne și externe a României. Interviul a fost perfectat într-un timp relativ scurt, ca urmare a presiunilor părții române, dar a impus acesteia și un compromis neobișnuit. Manfred Schell a limitat prezența sa pe teritoriul României din cauza programului său de lucru perfectat anterior la sub 24 de ore. În circumstanțe obișnuite, nimeni din anturajul lui Ceaușescu nu ar fi îndrăznit să-i aducă la cunoștință așa ceva. De obicei, astfel de întâlniri se lasau la latitudinea personală a dictatorului, care, în stilul de lucru al Porții Otomane, făcea ca așteptarea să dureze cel puțin câteva zile. În decembrie 1988, Ceaușescu, încurajat de succesul operațiunii anterioare, nu dorea să piardă o ocazie unică de a-și aplica propriile planuri politice într-un context politic internațional care-i era cât se poate de nefavorabil. Singura contracondiție – de altfel, regula de fier în protocolul românesc – a fost ca ziarul să publice integral interviul, iar dacă se considera necesar de către conducerea ziarului, să facă unele comentarii pe marginea acestuia, comentarii care urmau să fie făcute separat și într-un număr ulterior al ziarului.

Luat la data de 20 decembrie 1988, amplul interviu a fost publicat integral la data de 30.12.1988. Evenimentul i-a oferit lui Nicolae Ceaușescu cea mai importantă ocazie din ultimii cinci ani ai regimului său de a-și promova fără restricții ideile prin accesul direct la mass-media occidentale. Comentând desfășurarea cursului politic din URSS și, mai ales, din celelalte țări ale blocului est-european, Ceaușescu și-a atins deopotrivă mai multe obiective: exprimarea unei poziții singulare, elaborată în mod dezvoltat, urmărind scoaterea sa din izolare și relansarea pe scena politică internațională; folosirea acestei ocazii pentru incurajarea lui Honneker și Husak de a conștitui împreună cu el o axă politică menită să oprească valul reformist declanșat de politica de glasnost și perestroika a lui Mihail Gorbaciov; reafirmarea doctrinei naționaliste, ca avertisment public menit să descurajeze orice încercare externă venită din Est sau din Vest de a stimula procesul reformist în România.

Curier pentru Kohl

Evident că Nicolae Ceaușescu a folosit, de asemenea, întâlnirea cu Manfred Schell pentru a-i transmite cancelarului vest-german unele propuneri neoficiale menite să renormalizeze relațiile bilaterale și să faciliteze procesul de diminuare a atitudinii critice a aliaților săi occidentali. Reacțiile negative ale mass-media vest-germane după publicarea interviului în Die Welt demonstrează că acesta a sesizat rapid substratul propagandistic urmărit de Ceaușescu, iar scurtul comentariu justificativ semnat de Manfred Schell a fost considerat de confrății săi ca tardiv și minor. Evident, aparatul de dezinformare intern i-a revenit din nou sarcina de a valorifica în mod corespunzător, prin intermediul mass-media românești, un eveniment pe cât de rarism, pe atât de important. Coincidând prin planificare cu sfârșitul anului, perioada de bilanțuri de orice fel în România comunistă, mai mult ca oricând, opinia publică a fost obligată să înghită o nouă și dureroasă pastilă a visurilor deșarte.

Liviu Turcu

RADIOGRAFII CULINARE

Desert din gutui, nu deșert!

Îmi amintesc despre un episod trist și hazos, în același timp, ce s-a întâmplat cu două săptămâni înainte de Sf. Dumitru. Am plecat de acasă spre serviciu și, în stația de autobuz, am văzut o bătrână, incotoșmănită bine, rezemată de gard. Femeia avea o sacoșă, cu marginile răsfrânte cât să se vadă în interior. În sacoșă erau mai multe gutui. M-am apropiat și am întrebat-o dacă le vinde. „Da, maică, le vând! Acilea, că la piață îți ia bani pârăbă mai mult decât îți pârăfă! Și, alta n-am!”, mi-a zis ea cu speranță în glas. Am cerșat mai de aproape. Erau gutui abia culese din pom, pline de puful blond, unele cu fruze și cu miros îmbătător. Avea femeia asta o parte din parfumul toamnei vârat în sacoșă! Am întrebat-o cu cât le dă. Mi-a zis că 15 lei kilogramul. Hm! Nu mi se părea scump, așa că am întrebat-o cu ce le cântărește. Ea mi-a zis repede: „Dacă le luați, pă toate, vă las la zece lei! Mergem acilea, la fata asta dă la magazin și ne cântărește! Dacă vreți să luați!” M-a asigurat că fata de la lapte tocmai a terminat vânzarea și ne cântărește gutuile. Ia te uită, ce relații are dumneaei!, mă minunam eu.

I-am zis să ne grăbim pentru că nu vreau să pierd autobuzul și am intrat în magazin, pe ușa din spate. Femeia a discutat cu cea de la lapte și m-a întrebat câte gutui vreau. I-am zis că pe toate. Uluită, bătrâna a pus

sacoșă pe cântar și mi-a zis: „Doișpe chile, maică!”. I-am dat banii și în timp ce transferam gutuile în sacoșă mea, bătrâna mă întreba: „Da, ce faci cu atâtea?” și încep a o dumiri, în timp ce mergeam către stație. I-am zis că o parte le pun în sufragerie așa, ca să miroasă frumos și o să le mănânc crude, o parte le fac dulceață, o parte gem și o parte fac un desert deosebit. Bătrâna a înțeles tot, mai puțin partea cu desertul. În stație se adunase mulțime de oameni zgribuliți și nervoși. Bătrâna se ținea de capul meu: „Zi bre, de desert!”, și i-am zis: „Până a venit mașina, am învățat o cum să-l fac. Adică: „În primul rând îți trebuie un kilogram de zahăr, pentru mai multe persoane, patru-cinci gutui sănătoase, pe care le cureți de puf, le tai în felii groase cam de un deget, apoi le cureți bine de sămburi și de partea aia tare. Cum le cureți, cum le pui în apă rece. Apoi, torni într-o tigaie mai mare puțin ulei și pui felii de gutui, după ce le-ai scurs de apă și le-ai șters cu un prosop, la prăjit. Le ții la foc potrivit, le întorci mereu și când sunt aproape moi, de-ți intră furculița în ele, le scoți în strecurătoare, ca să se scurgă de ulei. Într-o cratiță, mare după cât de multe felii ai, pui și matală trei-patru linguri de zahăr, tot așa «după ochi», lasă-l să se rumenească puțin, doar să fie aurii și l-știngi cu apă fierbinte, cam două căni!”.

Femeia îmi sorbea vorbele. Continui: „Dai două-trei clocoțe și amesteci bine ca se dizolve zahărul, apoi pui bucățile de gutui și mai puțin zahăr, cam trei linguri. Lași să fiarbă la foc mic și iei spuma, cât timp razi o lămaie de coajă, pui din ea cât îți cu trei degete, în cratiță, pui și un plic de vanilie și jumătate din zeama de la lămaie. E, acu vezi și matală ce știi cum s-o potrivești de gust și gata!”, îi mai zic eu. „Este foarte bună, așa... ca un compot, dar poți să-l mănânci și cu pâine”, îi zic. Ea se uita la mine și-și căuta ceva în minte. Îmi zise: „Bre, da’ asta parcă seamănă cu mâncarea de gutui, numai că n-are ceapă, n-are carne și e cu prea mult zahăr”. „Ai dreptate!”, îi zic eu ca în bancul cu Bulă apatic. A venit, în sfârșit, autobuzul. I-am urat sănătate și ea mi-a zis: „Săru’ mâna, mai viu!”

„A doua zi, la aceeași oră, în stație, lângă gard, erau două femei incotoșmănite și cu sacoșă plină de gutui. „Bre!”, mi se adresă femeia cunoscută, „Am venit și cu vecina, că nu crede cum i-am zis de «deșert de gutui»! Zice că-am uitat eu ceapă! Mai zi-și ei cum se face!” Îmi venea să mor de râs! Erau atât de caraghioase! Una serioasă și puțin iritată, cealaltă îmi zicea din priviri: „Las’ că te prind eu că-ai uitat ceapă!” Le-am mai zis odată rețeta de desert, nu deșert!

Veronica BECTAS

ARTICOLUL ZILEI

Octombrie mănos și tandru

Culeg din această palmă încrunțită de scris ultimul bob al soarelui. Il urc pe un nor și fac din el scutul de lumină ce va trebui să ne apere de nostalgia verii. Cel puțin poeziți caută chiar pe lună plină urma soarelui. Sărutarea lui este înfocată și pătimășă într-atât, încât o alta nu mai doreș până la sfârșitul sfârșitului.

Culeg cu privirea imbrobonată roadele câmpului mănos, de rară frumusețe acum, după o vară cum parcă născându-nă mai fost. Alerg pe firul gândului în livezile culese, ce încă se mai bucură de acest mijloc de toamnă splendidă, fără ceturi cenușii, fără dimineți apăsătoare, fără inserări tulburate de gândul frigului.

Octombrie mănos și cald, tandru și ocrotitor cuprinde marginile țării, vestind cu bogăția lui pământul că niciodată o lacrimă nu va rămâne pe obraz și își va lua zborul sub forma unui

lăstun chemând soarele.

E vremea culesului. Culesul. Acest cuvânt care îmi spune atât de multe despre viața noastră, mai ales despre ceea ce va fi în viața noastră. Căci o veche zicală ne îmbracă în aura severă a așteptării: „Ceea ce ai semănat vei culege”. Grav, aspru, hotărât. Nu încapă îndoială: viitorul îți va fi așa cum mîntea ta va gândi. Așa cum faptele întregii ființe vor urma firul vieții tale. Și e ca o așteptare. Aștept și sunt sigură că sâmbanta ce am pus-o în pământ va da roade bogate. E ca și cum așa aștepta o zi de aur. Ziua culesului meu.

Mă visez într-un lan de porumb din care ștuleții au fost culeși. Tulpinile uriașe și frunzele de un verde suav mă acoperă. Mai departe, o vie imensă se întinde de la o margine la alta a pământului. Tineri și tinere adună rodul ei bogat. În altă secvență mă visez la

rădăcina șfelei de zahăr. Sunt mică, o furnică ocrotită de rădăcina dulce.

Vise de octombrie. Un octombrie ciudat, cu ploii torențiale, de primăvară, alternând cu soarele cald, arzător, neversimil, pe un cer albastru, cald, învâluitor. As prii aici toamna. As prii aici lumina ei clară și ocrotitoare, răsăritul ei ce nu ascunde altceva decât soarele copleșitor, plin de speranțele noastre cuprinse acum în razele lui măiestre.

Roadele pământului au fost culese. Pe pământ e cald și bine. Ies aburi după ploaie, miroasă a piatră, a lujer, a fum apăsător de ploaie. Brume subțiri și ceturi timide se insinuează. Binecuvântat fie acest mijloc de toamnă ce poate opri clipa în loc. Clipa noastră cea norocoasă care, desigur, o să se arate.

Ioana Diaconescu
România literară, nr. 43/1989

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** 10,9 LEI
CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro

Cățile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

ACI RADIO EUROPA LIBERĂ!

ÎNROLAREA EST-VEST

La 22 octombrie 1989, postul Radio Europa Liberă difuza o analiză a structurii militare din Est comparativ cu structura armatei vestice și o scrisoare venită din țară, anonimă, care exprima amărăciunea unui privilegiat al regimului față de situația în care se afla România.

O comparație a politicilor de înrolare din statele membre NATO și a celor din țările membre ale Pactului de la Varșovia releva câteva diferențe semnificative. Anumiți factori economici, politici și sociali din Est ar putea aduce schimbări care ar mai diminua diferențele.

În cadrul forțelor armate din Pactul de la Varșovia, cu greu este de găsit un voluntar. Majoritatea bărbaților din armată efectuează serviciul militar obligatoriu. În armata Pactului de la Varșovia militarii petrec în armată mai mult timp decât colegii lor din cadrul NATO. Serviciul militar voluntar a devenit o chestiune socială, economică și politică atât în Est, cât și în Vest.

De exemplu, un soldat din armata bulgară petrece în marină 24 de luni, la aviație tot pe atâta spre deosebire de un soldat belgian care petrece aici câte 12 luni. Un soldat român trebuie să se aștepte la 16 luni de armată, la 24 de luni dacă face armata la marină și la 16 luni, la aviație. Un spaniol este înrolat doar câte 12 luni în oricare dintre aceste arme.

În vreme ce patru țări membre NATO – Statele Unite ale Americii, Marea Britanie, Canada și Luxemburg – nu au deloc sistemul serviciului militar obligatoriu, fiecare membru al Pactului de la Varșovia se bazează pe bărbații țării pentru a le completa forța militară. Uniunea Sovietică, Bulgaria, Cehoslovacia și Polonia, de exemplu, cer ca tinerii bărbați să-și servească patria vreme de doi ani.

În 1985, liderii Tratatului de la Varșovia nu întrezăreau nici o schimbare în raportul de forțe militare ale lumii. Tocmai semnasera prelungirea acordului cu douăzeci de ani FOTO: Arhivele Naționale

fenomen, când în realitate în țara noastră este ceea ce se numește spirit accidental și de aceea pretinzând caractere cu totul specifice și mai ales dramatice.

Comentarii străini ai realităților românești – realități din păcate foarte greu de cunoscut și de înțeles pentru un om al lumii normale, chiar intelectual fiind el – compară ceea ce văd sau aud cunoscutelor metafore deja depășite: lume kafkiană sau orwelliană, sau ubuescă, epuizând toate deja clasicele universuri absurde sau suprarealiste.

Păreerea mea, poate puțin prezumțioasă, este că tot ce se petrece în România e bine gândit, e preconcept (stricto sensu), e „planificat”, e mai ales bine condus spre scenariul final, desființarea deplină a normalității, a individului, a demnității clasice.

Aparelele măsuri contradictorii sunt – cred eu – intenționat ondulatorii, pentru derutarea, o acoperire de moment a unor lacune, pentru obnubilarea opiniei publice (externe, căci de cei interni nu se poate vorbi), intoxicarea gândirii interne și externe. Nu mai există nici măcar decența

sau puțină demnitate, doar disperarea și egoismul familial, știind că prin îngroșarea rândurilor partidului, bineînțeles nu mai trebuie numit, există numai unul, imensa majoritate a colegilor mei nu fac decât să participe la subscrierea anonimă la rău. Ulterior, chiar și în aceste momente când mizeria, minciuna și represivitatea au devenit fațășe.

O viață obscură, banală, o viață de filistin ce nu se evidențiază prin idealuri, nici prin pasiuni adevărate, o viață caldă, comodă și infinit scumpă. Dar nu e pentru mine nici

caldă, nici comodă și nici măcar atât de scumpă, chiar dacă am un salariu de peste 4.000 de lei și o poziție socială oarecum privilegiată. Nu poate fi atât timp cât trăiesc o viață care este a altuia, nevoit să mint și să mă mint, blestemat să-mi trăiesc propriile minciuni, până la anularea definitivă a adevărului.

Arhiva Open Society (Budapesta), Institutul de Cercetare al Radio Europa Liberă, secția română (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

Domeniul absurdului

În peisajul dezolant al României de azi, în care funcționează în mod deosebit dezeurpenizarea premeditată, numeroase aspecte sunt în atenția comentatorilor și a observatorilor fenomenului est-european. Desori însă se face eroarea de a include și România în acest

„POVEȘTEA VORBEI”: ÎNTRE APATIE ȘI EXASPERARE (9)

Firescul ca excepție

(Urmare din pag. 1)

Interdicția se banalizează, intră în obișnui, începi să accepți; ai și accepțat. Mai trece un timp și se intră parcă în anotimpul musonic: în literatură plouă. Plouă cu interdicții: interzisă Ana Blandiana, e interzis Aurel Dragoș Munteanu, e interzis Dan Deșliu, e interzis Mircea Dinescu, sunt interziși Ștefan Augustin Doinaș, Octavian Paler, Andrei Pleșu, Alexandru Paleologu, Mihai Sora, Dan Hăulică, Alexandru Călinescu. Până acum erau interziși scriitorii care trăiau în afara granițelor țării; acum, de acum înainte sunt excluși și scriitorii care trăiesc în țară. Mai poți oare scrie, mai poți publica netulburat de vreme ce atâția dintre colegii tăi nu au drept de semnătură și nu e voie să li se pomenească numele? Mai poți oare face abstracție de ceea ce se petrece cu literatura, golită de nume, de ceea ce se petrece cu atâția scriitorii ale căror cărți înseamnă infinit mai mult decât inutilitele canale și bulevard? Și de unde știi că mâine sau poimâine nu vei fi și tu exclus fie pentru că îți dai seama că nu faci decât să ratifici puterea continuând să scrii și să publici ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat – așa cum, se va tot spune și repeta, în Piața Tiananmen nu s-a întâmplat nimic, n-a fost ucis nici un student – fie pentru că nu vei mai putea răbda și nu vei face nimic altceva decât ceea ce e firesc să faci – să spui, „nu” bălciului, să te detașezi de mascaradă? Dar, poate, e totuși mai util să continui, să întretii, pe cât se poate, pe cât, „se mai poate”, pe un teritoriu din ce în ce mai îngheșuit, o stare de firesc, o stare de norma-

litate. Da, sigur, „firescul ca excepție”...

Sunt zece ani, exact zece ani de când ai dat unei cărți acest titlu. El conținea un program și o regulă de viață. Dar tot acolo, într-un eseu despre epoca fanariotă și postfanariotă, ai scris că sistemul își înglobează formele și forțele de opoziție. Firescul nu mai este o excepție: devine un alibi al nefirescului. Îi asigură, prin prezența lui tolerată, plauzibilitate. Este, de fapt, un mod aparent inocent de a fi complice. Iar imaginea mareleui poet arestat la domiciliu te obsedează. Este un pușcăriaș, dar un pușcăriaș în propria locuință. Casa i-a fost prefăcută într-o închisoare al cărei regim este chiar mai dur decât al închisorilor propriu-zise: aici nu sunt zile de vorbitor, aici nu sunt zile de vizită, aici nu sunt zile de pachet. I-ai spus asta – „Bine, dar și la pușcărie sunt zile de convins de lucrul ăsta, cum pot să-ți conving pe alții?”

Acesta ar putea fi genericul momentelor premergătoare Mare-lui Forum al Comuniștilor! Păi, la ce fel de entuziasm se mai putea aștepta cineva cu scaun la cap atunci când vedeai că, și după achitarea integrală a datoriei externe, cozile rămăneau la locul lor, ba chiar creșteau văzând cu ochii? Vei păstra în memorie și țara, țara care a devenit și ea de nerecunoscut. Nimeni nu-ți mai poate răpi memoria. Cântarea României, această etichetă mincinoasă care astăzi ascunde asasinarea culturii române, este titlul unei cărți scrise inițial în limba franceză și publicate prima dată la Paris. În exil.

Mircea IORGULESCU

DIN BANCOTECA „EPOCHI DE AUR”

FENOMENUL CODAL

Sintagma amar-glumeață „fenomenul codal” a fost scormită și a circulat prin redacțiile bucurăștene în perioada premergătoare Congresului al XIV-lea. Vorba asta-n dungă și cu tâlc anume s-a iscat atunci când, în perspectiva „evenimentului istoric” (firește, congresul partidului) s-a cerut „de sus” presei să prezinte așa-numitele fenomene și procese specifice etapei de dezvoltare economică-socială a patriei.

Doar că, la acea oră, numai de entuziasm creator nu mai ardea cuiva. A rămas de pomina vorba cu care colegul și prietenul meu Cornel a răspuns atunci când s-a recomandat jurnaliștilor, „să îl convingă pe cititorii de faptul că măsurile de economisire a energiei electrice îi ajută pe bunii gospodari” (!). Cu privirea lui senină, Corneluș a răspuns cu o candoare bine jucată: „Păi, dacă nici eu nu sunt vorbitor” – unuia dintre cei care îi păzeau poarta: și nu-i vei uita niciodată privirea.

O privire care te va urmări obsedant de-a lungul călătoriei din care, încă nu știi, nu vei mai reveni. Unde să revii? Și ce te așteaptă acolo? Satul în care te-ai născut nu mai există. Îl porți în memorie. Cartierul bucureștean în care ai trăit mai mult de jumătate din viața nu mai există. Îl porți în memorie. Vei păstra în memorie și țara, țara care a devenit și ea de nerecunoscut. Nimeni nu-ți mai poate răpi memoria. Cântarea României, această etichetă mincinoasă care astăzi ascunde asasinarea culturii române, este titlul unei cărți scrise inițial în limba franceză și publicate prima dată la Paris. În exil.

că ne-am mai mirat prea tare atunci când și nouă, celor de la Sciteia tineretului, ni s-a cerut „să venim cu idei curajoase”. Aproape reflex, s-a iscat vorba asta: „fenomenul codal” – un fenomen specific al actualei etape de dezvoltare economică-socială a patriei”. De prisos să adaug că era vorba despre cozile care creșteau creștea-creștea.

Tot pe atunci, a fost în vogă anecdota care a exprimat foarte bine cauzele și efectele „fenomenului codal”. Iată-o: Pe Bulevardul Magheru, la o aruncătură de băț de sediul CC al PCR, se formase, în numai un sfert de oră, o coadă cât toate zilele. Vă puteți închipui ce belea căzuse pe capul „organelor”? Păi, ce or să spună „Tovarășul” și „Tovarășă” când vor vedea că, în loc să se afle în primele rânduri ale muncii pentru țară, cetățenii Capitalei strau la coadă? Vigilent nevoie-mare, plutonierul Potoroacă merge la fața locului. Adică la magazinul cu pricina. Merge direct la țintă: îl identifică pe primul venit la coada buclucașă. Un bătrânel sfrijit, speriat parcă și el de ceea ce era în spatele lui. Îl extrage din rând cu mâna calificată, îl ia la o parte și îl chestionează:

– Măi tovarășe, îți dai seama ce-ai făcut? Ai creat o coadă la magazin și, prin asta, ai încercat să semeni între

oameni neîncredere în politica partidului și statului nostru față de om. Asta ai făcut!

Bietul om se pieduse de tot: – Vai de mine, tovarășe milițian! Nici prin gând nu mi-a trecut așa ceva.

Neclintit, milițianul își continuă activitatea specifică: – Și, atunci de ce ai provocat această coadă?

– Uitați cum s-au petrecut lucrurile, să se explice omul nostru. Eu sufar cu inima și, mergând pe stradă, mi s-a făcut rău, aici, în fața magazinului ăsta. Ce era să fac? M-am sprijinit de bara de la ușa de la intrare, mai ales că nu era nimeni prin jur. Când mi-am revenit, în spatele meu era coada pe care o vedeți.

– Să zicem că te cred, îi răspunde milițianul. Dar de ce nu ai plecat imediat după ce ți-a revenit? De ce ai mai rămas pe loc?

Pensionarul îl privește, ușor nedumerit de întrebare, după care îi răspunde, clipind sîret: – Asta-i bună? Ce, sunt nebun să plec tocmai acum, când am prins loc în fața la ditamai coada?

De prisos să adaug că istorioara asta nu și-a aflat locul în anchetele de opinie politică dedicate „mărețului eveniment istoric: Congresul al XIV-lea al PCR”!

Șerban CIONOFF

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Este rîndul comunelor să intre în joc

Catherine Moreau scria în Le Soir din 21 octombrie 1989 despre primele concluzii ale inițiatorilor Operațiunii „Satele românești”. S-a hotărât ca satele românești „adoptate” de comunele belgiene să primească un ajutor concret din partea acestora.

„Sămbătă la Ottignies, reprezentanții ai proiectului au făcut bilanțul acțiunii. Este momentul să ne coordonăm.

Momentan rolul nostru se limitează la a răspândi materiale pentru expoziții, la a ajuta școlile și particularii să difuzeze informația. Organizația răspunde concret tuturor cererilor de informare și documentare venite din partea școlilor. Cât despre comunele din Brabantul

Valon (inclusiv comuna liberă Cérroux), care au adoptat câte un sat român, ele sunt pregătite în prezent să înceapă să caute noi informații, să inoade legături cu satele lor, să provoace reacții concrete în rândul populației.

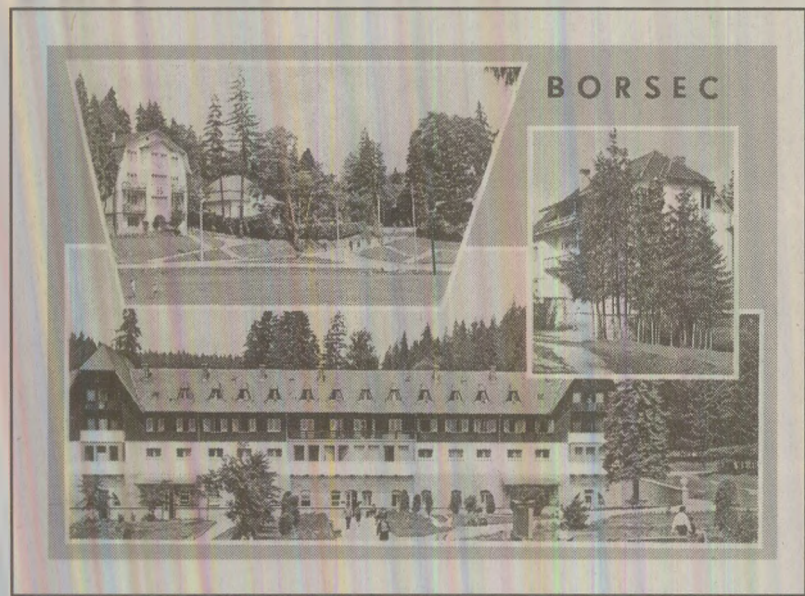
S-a menționat și «lipsa de vlagă» a unor comune, cât și dinamismul altora. Itrre și Tubize și-au îndeplinit perfect rolul de legătură între organizație și populație.

Organizația a venit cu sugestii pentru menținerea sau relansarea interesului populației în operațiunea «Satele românești». Printre altele este vorba despre crearea unui centru de informare, distribuirea de cărți poștale în școli la fiecare șase luni, trimiterea către Radio Europa

Liberă de mesaje ale consiliilor locale care își justifică decizia de a adopta un sat românesc... Ajung cărțile poștale la destinație? Răspunsul responsabililor a fost afirmativ: cele mai multe ajung la destinație.

Seara s-a terminat cu un recital de poezie. Este vorba despre poezii scrise special pentru această operațiune și un spectacol de dansuri românești. Expoziția cu fotografii din România, cu poeziile și desenele copiilor, va mai fi deschisă pentru public, la centrul cultural, în această miercuri, de la ora 13:00 la ora 17:00.”

SALUTĂRI DIN... BORSEC!

Director: Marius Tucă Editor: Lavinia Betea (șef secție Istorie recentă), Cristina Diaș, Florin Mihai, Ilarion Țiu, Alexandra Zotta (redactori secția Istorie recentă) Design: Daniel Borangic Redacția: Vasile Surcel, Mircea Iorgulescu, Șerban Cionoff, Paula Anastasia Tudor, Veronica Bețaș, Eliza Dumitrescu, Adela Cristina Teodorescu, Andrei Stoicu, Ramona Vintilă Fotografii: Arhivele Naționale, Răzvan Rotta Ilustrații: Mihai Stănescu Telefon: 021 318 20 37 e-mail: istorie.recenta@jurnalul.ro Layout: Ramona Badea Procesare Imagine: Ileana Caloteasa, Robert Tătaru Corectură: Daniela Ionescu, Emanuela Bargan, Mihaela Coaje Tiparul executat la: Tipografia INTACT

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Întreprinderea de preparate și conserve din carne București din comuna Popești-Leordeni, Strada Leordeni, numărul 120, încadrează contabil-șef profilat pentru abator. ICR numărul 1, cu sediul în Strada Mihail Maxa numărul 9, Sector 1, încadrează șef birou comercial, tehnician principal, vânzători, conform prevederilor Legii 12/1971. De asemenea, încadrează în conformitate cu art. 5 din Decretul 367/1980 șef birou financiar și dactilograf.

Întreprinderea confecții și tricota-je București încadrează direct sau prin transfer gestionari, care să îndeplinească însă condițiile Legii 22/1969.

VĂNZĂRI

Vând videocasete imprimate

impecabil, nouăți, teleobiective, superangular, teleconverter, diverse accesorii foto noi.

Vând garsonieră confort II, zona Orizont.

Vând mobilă sufragerie, dormitor, bibliotecă, covoraie românești și persane, mașină de cusut, frigider Zill, butelie, aragaz cu patru ochiuri, reșou, lustruit parchet, diverse obiecte.

Vând video player Goldstar 4200 sigilat cu telecomandă, Compact, discuri sigilate.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr casă Domenii, 1 Mai, Aviatorilor, Kiseleff, Televiziune.

Cumpăr Renault 11.

Cumpăr video player, eventual cu înregistrare.

Cumpăr televizor color, videocasete sigilate, derulator.

tv 21 octombrie 1989

13:00 Telex

13:05 La sfârșit de săptămână
Muzică populară interpretată de: Mariana Drăghicescu, frații Chiriță, Eugenia Nedîșan

Repere ale modernizării
Redactor Mădălina Tudor
Desene animate

Melodii în premieră cu formația „Savoy”

Toamna în parcurile bucureștene. Poezie și muzică cu: Cornelia Pavlovi, Dan Claudiu Vorniculu

Armonii clajlor: Fr. Chopin. Interpretăază Viniciu Moroianu

Din Fono-Filmoteca de aur

Farmecul dansului cu Delia și Călin Hanțiu, soliști ai ansamblului de balet clasic și contemporan „Fantasia”, din Constanța

Telesport

Autograf pe portativ: Horia Moculescu

Redactori coordonatori: Ana Potra, Ovidiu Dumitru

14:45 Săptămâna politică

15:00 Închiderea programului

19:00 Telegazeta

19:30 Partid și țară – o unică voință

Deplină aprobare de către Întregul nostru partid și popor a propunerii privind realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în înalta funcție de secretar general al Partidului Comunist Român și a documentelor pentru Congresul al XIV-lea

19:45 Sub tricolor, sub roșu steag Versuri patriotice, revoluționare

19:55 Șlagăre '89

Redactor Titus Munteanu

20:35 Film artistic

Al doilea start. Producție a studiorilor cehoslovace

Cu: Karel Höger, Jiri Bartoska, Eliska Havránková-Balzerová, Vladimír Mensik, Zora Bozinova, Jana Riháková, Harel Hermanek, Vladimír Kratina, Jan Harti, Jaromír Spal, Josef Langmiller

Regia Stepan Skalsky

22:05 Telegazeta

22:15 Romanțe și melodii de neuitat

Redactor Florentina Satmari

22:30 Închiderea programului

vremea

În țară, vremea a fost în general frumoasă pentru această dată, iar cerul variabil în regiunile estice și sud-estice și mai mult senin în rest. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile maxime au fost cuprinse între 13 și 23 grade, iar minimele nocturne între 3 și 11 grade.

În București, vremea a fost caldă pentru această dată, iar cerul variabil. Vântul a suflat în general slab. Temperatura maximă a fost cuprinsă între 19 și 21 de grade, iar minima nocturnă între 6-8 grade.

amintiri

ECONOMICE

ORIZONTAL: 1) Înzeștrăți cu mașini. 2) Profesie. 3) Element chimic – Fără aer – în trafic. 4) Intermedieri. 5) În bloc – Voicune (pl.). 6) A reproduce – Cuprins în cincinal. 7) Etapă a planului săptămânal – Unite a industriei turistice. 8) Piesă de fixare. 9) Distribuitor după norme economice. 10) Mare perioadă de timp – Compactate

VERTICAL: 1) Chemare la activitate. 2) Buni gospodari – Capăt de fier! 3) Indice în circulația monetară? În instalații hidraulice. 4) Cupă! – A efectua sondaje. 5) A călătorii pe apă sau în aer – Curent (abr. uz.). 6) Aparute – Indice economic. 7) Construcții – Fisură fină. 8) La intrarea și la ieșirea din ateliere! – Produce arțizanale – Loc fertil în deșert. 9) La trerierat – Acute! 10) Puse în funcțiune.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Informația Bucureștilui 1989